

PENKTASIS AVENIU: PENKTĄ VALANDĄ RYTO

AUDREY HEPBURN, *PUSRYČIAI PAS TIFANĖ*
IR MODERNIOS MOTERS IŠKILIMAS

SAM WASSON

PENKTASIS AVENIU: PENKTĄ VALANDĄ RYTO

AUDREY HEPBURN, *PUSRYČIAI PAS TIFANĮ*
IR MODERNIOS MOTERS IŠKILIMAS

SAM WASSON

Iš anglų kalbos vertė Milda Dyke

Sofoklis

Vilnius, 2015

TURINYS

Pagrindiniai veikėjai II
Holės Golaitli Niujorkas 13
Pramoga artėja 17

1

APIE TAI SVAJOJA

1951–1953

23

2

TO NORI

1953–1955

51

3

TAI MATO

1955–1958

75

4

TAI PALYTĖJA

1958–1960

97

5

TAI JAI PATINKA

1960

125

6

TAI DARO

1960, spalio 2–1960, lapkričio 11

161

7

TAI PAMILSTA

1961

207

8

NORI DAUGIAU

1970-iejai

235

Padėka 241

Pastabos apie išnašas 245

Išnašos 247

Apie autorių 275

PAGRINDINIAI VEIKĖJAI

Audrey Hepburn

Aktorė, kuri troško namų

Trumanas Capote

Romanistas, kuris troško motinos

Melas Ferreras

Vyras, kuris troško žmonos

Babe Paley

Gulbė, kuri troško skristi

George'as Axelrodas

Scenaristas, kuris norėjo, kad seksas vėl būtų šmaikštus

Edith Head

Kostiumų kūrėja, kuri troško amžinai dirbti, likti senamadiška, bet neprarasti stilingumo

Hubert de Givenchy

Dizaineris, kuriam reikėjo mūzos

Marty Jurowas ir Richardas Sheperdas

Režisieriai, kurie norėjo sudaryti pelningiausią sandėrį, gauti geriausius aktorius geriausiam filmui sukurti

PRAMOGA ARTĖJA

Kaip vienas iš tų atsitiktinumų, kurie visai nėra atsitiktinimai, „geros“ Audrey atliktas „ne tokios jau geros“, telefonu iškviečiamos linksmintojos Holės Golaitli, vaidmuo pakreipė visą moterų vaizdavimo kine tendenciją ir suteikė balsą dar neįvardytam pokyčiui lyčių pasaulyje. Seksas nuo Holivudo paprastai sunkiai atsiejamas, tačiau iki *Pusryčių pas Tifanį* juo užsiėmė tik blogos mergaitės. Gal ir pasitaikydavo viena kita išimtis, tačiau geros mergaitės filmuose pirma turėdavo ištekėti, tik paskui nusipelnėdavo tą vienintelį kartą tapti nedoros. Temperamentingesnėms iš jų pasisėkdavo prarasti dorą nuolatos ir su kone bet kokios padėties vyrais. Neverta nė aiškinti, kad galop joms už šias pramogas tapdavo atlyginta. Taigi blogos mergaitės arba kentėdavo / atgailaudavo / mylėdavo / ištekėdavo, arba kentėdavo / atgailaudavo / ištekėdavo / numirdavo; bet pamokymas visuomet skambėdavo maždaug taip: damos, nebandykite to daryti namuose. Tačiau *Pusryčiuose pas Tifanį* staiga – ir

būtent dėl to, kad tai darė Audrey, – gyventi vienai, vaikštinėti po restoranus, atrodyti pasakiškai, šiek tiek nusigerti ima neatrodyti taip smerktina. Būti vienišai faktiškai pasirodo nė kiek negėdinga. Netgi smagu.

Nors gal iškart nė nepastebėjo, o gal tiesiog nepažino, kas tai, tačiau žmonės, susidūrę su Audrey'ės Hole Golaitli 1961 m., pirmąkart gyvenime patyrė laukinę ekscentrišką nepriklausomybę ir rafinuotą seksualinę laisvę, buvusias fantazija. Nuostabiausia tai, kad šią fantaziją dabar galėjo paversti tikrove. Iki *Pusryčių pas Tifanį* rafinuotos moterys filmuose priklausė tam socialiniam sluoksniui, kurio didumą sudaro beprotiškoje prabangoje besimaudančios, į atlasus susisupsčiusios, šermuonėliais apsisiautusios bulvarų damos, kokiomis tapti tegalėjo tikrosios kino žvaigždės. Tačiau Holė buvo kitokia. Ji dėvėjo paprastus drabužius. Jie nebuvo nė tokie jau brangūs. O atrodė iš koto verčiantys.

Kažin kaip, net ir neturėdama per daug žaliųjų, net būdama neaiškios kilmės, Holė Golaitli sugebėjo būti pasakiška. Jei tai būtų kilminga visuomenės dama ar modelis, jos pasirenkami drabužiai mums darytų gal ir mažesnę įspūdį. Tačiau iš skurdo ji išsikapanojo savo jėgomis, – ir dėl to ši mergina nėra kokia nors menkesnė, – stilių ji pasitelkė tam, kad įveiktų klasės, kurioje gimė, suvaržymus, taigi Audrey sukurta Holė parodė, kad žavesys pasiekiamas kiekvienai, nepaisant amžiaus, seksualinio gyvenimo ar socialinės padėties. Grace Kelly išvaizda žadėjo saugumą, Doris Day buvo nepageidaujama, Elizabeth Taylor – jei neturėjai tokio kūno kaip jos – nepasiekiamas, o Audrey *Pusryčiuose pas Tifanį* buvo demokratiška.

Kaip režisierius įkalbėjo Audrey vaidinti rizikingiausią tuometu jos karjeroje vaidmenį? Kaip scenaristas apkvailino cenzorius? Kaip Hubertas de Givenchy sugebėjo tokią, regis, kupiną užuominų mažą juodą suknelę padaryti madą diktuojančiu modeliu? Ir pagaliau – gal svarbiausias klausimas – kaip *Pusryčiai pas Tifanį* priverstė amerikietišką auditoriją patikėti, kad bloga mergaitė iš tiesų yra gera?

Audrey Hepburn ir *Pusryčiai pas Tifanį* – tobulas derinys, padaręs milžinišką įtaką septintojo dešimtmečio visuomenei ir vis dar verčiantis žmones aikčioti, vos išgirdus šiuos žodžius.

Knyga įtraukia itin meistriškai parašytas romanas, kuris perkelia skaitytoją nuo scenarijaus peripetijų prie karų bei konfliktų filmavimo aikštelėje, kartu nepamiršdamas aptarti Audrey Hepburn išgarsėjimo, įtakos madai, Holivudo žavesio, seksualinės politikos bei naujos moralės sampratos. Pikantiškos detalės, išskirtinės asmenybės, tokių kaip Trumanas Capote, Edith Head ir Hubertas de Givenchy, biografijos nukelia į tuos laikus, kai apie seksualinę laisvę niekas garsiai nekalbėjo ir garsiojo Vudstoko dar reikėjo lukterėti. Jei perskaitytų šią knygą, Trumanas Capote, ko gero, būtų sužavėtas.

www.sofoklis.lt

9 786094 441448